

Sygn. akt VIRCa 356/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Lech Dłuski

Sędziowie: SO Elżbieta Schubert (spr.)

SR del do SO Arkadiusz Rokicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2014 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. M.**

przeciwko **małoletniemu K. M.** reprezentowanemu przez matkę I. M. oraz S. M.

o obniżenie alimentów

oraz z powództwa wzajemnego **małoletniego K. M.** reprezentowanego przez matkę I. M.

przeciwko **R. M.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji powoda-pozwanego wzajemnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 11 października 2013 roku

sygn. akt III RC 596/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób, że obniża zasądzone tam alimenty do kwoty po 400 zł (czteryście złotych) miesięcznie;

II. w pozostałej części apelację oddala;

III. koszty procesu za instancję odwoławczą wzajemnie znosi.

Sygn. akt VI RCa 356/13

UZASADNIENIE

Powód - pozwany wzajemny R. M. wniósł o obniżenie alimentów ustalonych na mocy ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Olsztynie z dnia 16 września 2009r. w sprawie o sygn. akt III RC 786/09 na rzecz pozwanych S. M. oraz małoletniego K. M. z kwot po 250 zł na rzecz każdego z pozwanych, do łącznej kwoty nie wyższej niż 250 zł miesięcznie na rzecz obu pozwanych.

W uzasadnieniu podał, że pozwana S. M. od niespełna dwóch lat jest osobą pełnoletnią, a nadto z posiadanych przez niego informacji wynika, że nie kontynuuje ona edukacji, nie zamieszkuje z matką oraz samodzielnie się utrzymuje. Dodał, że matka pozwanych nie zważając na jego sytuację życiową wszczęła przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne pozbawiając go tym samym jedynego dochodu jakim był zasiłek dla bezrobotnych.

Pozwana S. M. w odpowiedzi na pozew uznała powództwo, natomiast małoletni pozwany – powód wzajemny reprezentowany przez swoją przedstawicielkę ustawową wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu przedstawicielka ustawowa małoletniego pozwanego – powoda wzajemnego wskazała, że jego potrzeby od czasu ostatniego ustalenia wysokości alimentów uległy znaczącemu wzrostowi, gdyż rozpoczął on naukę w gimnazjum i wzrosły wydatki związane z zakupem odzieży, leczenia i wypoczynku małoletniego. Podkreślała także, że tylko ona sprawuje opiekę nad małoletnim, zaś powód nigdy się nim nie interesował i nie utrzymywał z nim kontaktów.

Małoletni K. M. działając przez swoją przedstawicielkę ustawową wniósł o podwyższenie alimentów ustalonych wymienioną powyżej ugodą z kwoty po 250 złotych miesięcznie do kwot po 700 złotych miesięcznie.

Powód – pozwany wzajemny w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Jego zdaniem potrzeby małoletniego nie wzrosły w żadnym zakresie, zaś matka małoletniego pominęła zupełnie jego sytuację życiową. Nadto dodał, że matka małoletniego nigdy nie prosiła go o żadną dodatkową pomoc, zarzucił jej rozrzutność i dokonywanie nieprzemyślanych zakupów.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 11 października 2013 roku w sprawie III RC 596/13 uchylił obowiązek alimentacyjny R. M. wobec S. M. ustalony ugodą z dnia 26 września 2009r. zawartą przed tamtejszym sądem w sprawie III RC 786/09 z dniem 11 października 2013r., natomiast w pozostałej części oddalił powództwo R. M. dotyczące obniżenia alimentów na rzecz małoletniego K. M.. Dodatkowo zasądził od pozwanego R. M. tytułem podwyższonych alimentów na rzecz małoletniego powoda K. M. kwotę po 600 złotych miesięcznie, w miejsce alimentów w kwocie po 500 zł miesięcznie ustalonych ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Olsztynie w dniu 26 września 2009r. w sprawie o sygn. akt III RC 786/09 i w pozostałej części oddalił powództwo małoletniego powoda K. M. reprezentowanego przez matkę I. M. dotyczące podwyższenia alimentów od pozwanego R. M..

W uzasadnieniu podał, że dalsze utrzymywanie obowiązku alimentacyjnego powoda w sytuacji, gdy pozwana S. M. uzyskała możliwość samodzielnego utrzymania się jest niezasadne i koniecznym jest uchylenie obowiązku alimentacyjnego z dniem 11 października 2013 roku.

Sąd Rejonowy uznał, że tylko roszczenie małoletniego powoda zasługuje na uwzględnienie, choć nie w pełnym zakresie. Sąd I instancji podał, że od czasu ostatniego ustalenia wysokości alimentów na rzecz małoletniego upłynęły 4 lata i w okresie tym doszło do znaczącego wzrostu potrzeb małoletniego powoda, jak też doszło do znacznego wzrostu cen podstawowych towarów i usług, kwoty więc kiedyś wystarczające na pokrycie potrzeb małoletniego są obecnie za niskie. Dodatkowo sytuacja finansowa matki małoletniego jest gorsza od tej w 2009 roku, gdyż jej zarobki uległy obniżeniu, zaś charakter jej pracy, a także lekki stopień niepełnosprawności powodują, że nie jest ona w stanie podjąć dodatkowego zatrudnienia. Oceniając sytuację finansową powoda – pozwanego wzajemnego, Sąd Rejonowy uznał, że nie uległa ona poprawie, a wręcz jest gorsza niż podczas zawierania ugody w dniu 26 września 2009 roku, tym niemniej w dużym stopniu jest spowodowana działaniami samego powoda – pozwanego wzajemnego. Pozwany od listopada 2012 roku jest osobą bezrobotną, miał więc odpowiednio duży okres na znalezienie odpowiedniego zatrudnienia, tym bardziej jeśli się uwzględni, że jest on człowiekiem stosunkowo młodym, zaś schorzenia kręgosłupa na które się powołuje, nie są na tyle poważne, aby nie wykonywał on jakiegokolwiek pracy. W ocenie Sądu powód – pozwany wzajemny nie może ograniczać się do wykonywania jedynie prac dorywczych, które dodatkowo wykonuje nieregularnie, a przynajmniej sytuacja taka nie może prowadzić do ograniczenia środków potrzebnych na usprawiedliwione potrzeby małoletniego K. M.. Dodatkowo Sąd podkreślił, że pozwany nie będzie już obciążony obowiązkiem łożenia na potrzeby siostry małoletniego. W ocenie Sądu Rejonowego alimenty w wysokości

600 złotych w połączeniu z dotychczasowym zaangażowaniem finansowym ze strony matki, pozwolą w pełni zaspokoić usprawiedliwione potrzeby małoletniego pozwanego – powoda wzajemnego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód-pozwany wzajemny, R. M., żądając zmiany lub uchylecia wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zdaniem apelującego wydatki podane przez matkę pozwanego-powoda wzajemnego są zdecydowanie zawyżone do tych ponoszonych faktycznie. Podkreślił przy tym, że posiada bardzo skomplikowaną sytuację materialną i nie stać go na alimentowanie małoletniego syna w wysokości, jak żąda tego jego matka. Jednocześnie wskazał, że nowo ustalone alimenty są wyższe niż te, jakie płacił dotychczas, zaś on sam jedynie jest w stanie zgromadzić środki na swoją egzystencję.

Małoletni pozwany-powód wzajemny wniósł o oddalenie apelacji jako bezzasadnej.

W uzasadnieniu podał, że koszty związane z jego utrzymaniem są znacznie wyższe aniżeli te, jakie wyliczył pozwany w apelacji. Dodatkowo podkreślił, że pozwany nie interesował się jego losem, nie uczestniczył w jego wychowaniu i utrzymaniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda-pozwanego wzajemnego jest częściowo zasadna i zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji wprawdzie prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie, jednakże na podstawie poczynionych ustaleń wyciągnął zbyt daleko idące wnioski w zakresie jego możliwości płatniczych.

Zgodnie z treścią art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Z istoty obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dziecka, które nie może utrzymać się samodzielnie (art. 133 § 1 kro), wynika obowiązek dostarczania środków utrzymania i wychowania (art. 128 kro) w zakresie limitowanym z jednej strony – rozmiarami potrzeb uprawnionego do alimentacji, z drugiej zaś – możliwościami zarobkowymi i majątkowymi zobowiązanego (art. 135 § 1 kro).

Zdaniem Sądu Okręgowego od ostatniego ustalenia wysokości obowiązku alimentacyjnego zmiana, o której mowa w art. 138 kro, nastąpiła po stronie powoda-pozwanego wzajemnego. Bezspornym jest, że powód-pozwany wzajemny w ostatnim okresie nie był zatrudniony i otrzymywał się jedynie z dochodu uzyskiwanego z prac dorywczych polegających na cięciu drzewa i sprzątaniu, pracę tę wykonywał nieregularnie, pracując około 4 godzin dziennie ze stawką godzinową wynoszącą 5 zł za godzinę. Sytuacja materialna powoda-pozwanego wzajemnego jest bardzo trudna. Korzysta on z pomocy finansowej kuzyna i brata. Obecnie podjął zatrudnienie jako pomocnik budowlany na 1/2 etatu i będzie zarabiał 850 złotych brutto miesięcznie. Analiza jego sytuacji materialnej, szczegółowo opisana w apelacji, jak też ustalona przez Sąd Rejonowy, pozwala na przyjęcie, że nie dysponuje on wystarczającymi środkami, aby alimentować małoletniego pozwanego-powoda wzajemnego w żądanej przez niego kwocie. Powyższe przemawia za zasadnością uwzględnienia zarzutów zawartych w apelacji i koniecznością zmiany zaskarżonego wyroku, w zakresie wysokości jego obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego syna. Sąd Okręgowy uznał, że adekwatną zarówno do możliwości zarobkowych powoda-pozwanego wzajemnego, jak też do realizacji usprawiedliwionych potrzeb pozwanego-powoda wzajemnego będą alimenty w wysokości po 400 złotych miesięcznie. Dalej idące zmniejszenie wysokości należnych mu alimentów, jak żąda tego powód-pozwany wzajemny, stanowiłoby zagrożenie realizacji uzasadnionych potrzeb małoletniego.

Podkreślić w tym miejscu również należy, że w kosztach utrzymania małoletniego pozwanego-powoda wzajemnego powinna również partycypować jego matka, zaś uwzględnienie ich żądania w praktyce prowadziłoby do tego, że to powód-pozwany wzajemny ponosiłby w całości koszty utrzymania małoletniego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i obniżył ustalone tam alimenty do kwoty po 400 złotych miesięcznie na rzecz małoletniego powoda.

Uznając, że apelacja powoda zasługuje jedynie na częściowe uwzględnienie, w pozostałym zakresie, w oparciu o przepis art. 385 kpc, należało ją oddalić (punkt II wyroku).

W punkcie III orzeczono na podstawie art. 100 kpc.